

Terapeutické rodičovství=pěstounská péče

PhDr. Lenka Průšová, PhD.

Formování osobnosti ze sociálního hlediska

- Křivdy – naděje
- Strachy – práce
- Rodina – přátelé
- Výuka – společnost
- Média – kultura

Stres

- Stav nadměrného zatížení či ohrožení, nemusí mít vždy jen negativní význam (aktivizace, stimulace, rozvoj kompetencí)
- Vyhledávání stresu – endorfiny – závislost (rekordy)

Krize

- Období, předcházející významné změně ve stavu
- Kontext psychologický, sociální, ekologický
- Vliv komunity na průběh krize

Sebepojetí

- Náhled na své chování
- Aspirace
- Sebepotvrzení
- Sebereflexe

Rodina

mikrosystém

- mezo-systém (příbuzenstvo, sousedé, vesnice), ekosystém – škola, MŠ, zaměstnání,
- makro-systém – neosobní, celospolečenské vazby (mýty, předsudky, pověry)
- Rodina a subsystemy – generační příslušnost, mocenská hierarchie, pohlaví

Rizikový rodič

- Nízký spl. status
- 1. rok života matka pracuje nebo se baví
- Moc lidí, malý prostor
- Kriminalita
- Disharmonie
- Psychika
- Samoživitelství
- Změna vztahů
- Chybné kontakty s vrstevníky
- Genetika

Rizikovost dítěte

- Události měnící život
- Tlak událostí, prostředí
- Interpersonální procesy

Výchova

- Výchova je organizování ne moralizování
- Výchova má limity
- Různé tresty za stejnou chybu u různých dětí
- Výchovná nejistota
- Profesionalita – nedat nic „sežrat“
- Pevné mantinely x volnost
- Účinný trest – odepření odměny
- Nepřenášet role

Nedovolené manipulace

- Manipulace s dítětem je situace, kdy je pro výsledek vlastního prospěchu zkreslována pravdivá skutečnost.
- Manipulátorem může být společnost, rodič, širší rodina, organizace, instituce, vrstevnický kolektiv, apod

Nedovolené manipulace

- Např.
 - popouzení proti druhému rodiči,
 - zakazování kontaktu s některým z rodičů či prarodičů,
 - navádění k chybnému chování s druhým člověkem,
 - využívání některých informací k diskreditaci člověka před dítětem,
 - nabídka obrazu dítěte pro komerční účely,

Nedovolené manipulace

- nucení dítěte do nepřiměřených volnoaktivit,
- pochybné využívání právních norem při SPOD,
- úmyslné neposkytování informací důležitých pro rozvoj potřeb dítěte,
- nezákonné postupy při předávání dítěte do NRP.

Výchovné nedostatky

- Mnoho možností
- Mnoho chvály
- Mnoho aktivit
- Silná kritika
- Hrozby a výhrůžky
- Vysoké nároky
- Vliv televize, zábavy
- Slabá ochrana dítěte
- **MÁLO OTÁZEK ZE STRANY RODIČŮ K DÍTĚTI**

Chování dětí v NRP

- Nedokáže adekvátně reagovat na realitu (sebehodnocení x hodnocení v rodině).
- Neschopnost nést následky za své chování.
- Účelové chování dětí, nepochopení morálních hodnot.
- Nechápe zpětnou vazbu.
- Úzkostnost, strach ze selhání – uvolnění návyk. látkami, brzká sex. zkušenost.
- Fyzická odlišnost (váha, vzrůst).
- Osvojené děti mají obtíže s integrací ve skupině.

Předčasné ukončení NRP

Chybí citové pouto – ve skutečnosti se jedná o vnitřní nepřijetí dítěte, nevytvoření citové vazby, později ke vzniku averze k dítěti a to i po několika společně prožitých letech.

Neschopnost dítěte přijmout hodnoty rodiny - nejvíce problémů, které v konečném důsledku mohou mít vliv na ukončení pobytu dítěte v náhradní rodině, bylo žadateli spojováno s neochotou (nikoliv neschopností dítěte) přijmout hodnoty již existující a fungující rodiny. Děti jsou diagnostikovány v různých zařízeních (SVP, DOL, DPN, atd.)

Tzv. poruchy chování - které jsou u dítěte průběžně diagnostikovány náhradní rodinou, nikoliv odborníky na tuto problematiku (např. nezvladatelnost chování, trestná činnost dítěte zejména v rodině apod.).

Nepřijetí dítěte ostatními „sourozenci“, případně psychiatrické problémy dítěte - které nebyly zřejmé při přijetí dítěte do rodin. U chlapců je specifické nařčení z pohlavního zneužívání jiných dětí.

Dítě se samo chtělo vrátit do dětského domova - většinou pod tlakem okolností je vmanipulováno, případně samo vycítí, že se náhradní rodině tzv. „uleví“, když si dítě samo řekne o umístění v ústavní výchově.

Krise v náhradní rodině (rozvod, úmrtí, dlouhodobé onemocnění atd.) – dítě se vrací do ústavní výchovy ve velmi krátké době po této události. U chlapců se vyskytuje tzv. „pohlavní zneužívání sourozenců či dětí přátelských rodině pěstounů“.

Rizika pěstounství

- Motivace – nejasná, neshody mezi partnery (každý uvádí jiný důvod).
- Neschopnost posoudit vlastní možnosti a hranice.
- Spěch při zprostředkování NRP.
- Nezájem o přesné informace o dítěti, krátké adaptační období.
- Pomoc odborného týmu – vzdělávání, zdravotní obtíže, zásahy biologické rodiny.
- Mýtus tzv. univerzálního pěstouna, osvojitele.
- Podmínky přijetí dítěte, snaha zajistit si vděčnost dítěte.
- Chybějící fyzický kontakt s dítětem.

Hodnocení úspěšné výchovy

- JAK - žije
- vnímá
 - učí se
 - cítí
 - myslí
 - chce
 - jedná